

13.10.2022

UKA 2022/70

Pele Broberg, Naleraq

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, Naalakkersuisut peqquneqassasut misissuis-sasut Royal Arctic Line Kalaallit Nunaannut avammullu assartuinissamut sullissinissamik akuersissutaata atuukkunnaarsinneqassappat pitsaaqutissai ajoqququtissaalu, taamatuttaarlu assartuinermut unammilleqatigiinneq eqqullugu. Misissuineq takussutississavaa sullissinissa-mik akuersissut peerlugu unammilleqatigiinnermillu eqqussineq aningaasatigut kingunissai qanoq isikkoqarnersut. Misissuineq Inatsisartunut UKA 2023 nallertinnagu tunniunneqas-saaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraterne)

Siullermeerinninneq:

Naleqqamiit Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit, qutsaviginiarpaput siunnersuutaanut.

Qularutissaanngilaq Kalaallit Nunaat nunasiaataanermini aalajangiussat arlaqartut iluaqtitaqarlu-tillu ilaat kalaallit inuuniarnerannut oqilisaataasimanngitsut. Assersuutitut taaneqarsinnaavoq KGH¹ nunatsinnut kisermaassisutut angallassinera, nuunneqarnikuummat Aalborgimut². Kalaallit akikin-nerusumik pitsaanerusumillu sullinneqarniarnerat aallaaviunani, Danmarkimi suliffissanik pilersitsiniarneq tunngaviusimalluni.

KGH nunatsinni ineriartorneq toqqaannaq malinngikkaluarlugu 1985-imi KNI-ngorluni assartuineq nunatsinnut ingerlatiinnarpaa, KGH-mi pissutsit atuinnarlugit. Allaat 1992-mi KNI-mit tuluttut atsiinnarlugu RAL³ nunasiaataanermi ingerlanneqarsimasut assartuineq tigummaguli ullumikkumut allangnungaartoqanngilaq.

¹ Kongelig Grønlandsk Handel

² <https://www.maritimealborg.dk/oesthavnen/kgh-flytter-til-aalborg/>

³ Royal Arctic Line

Maannali pissutsit ineriar tupiloorput. Kalaallit naammagittarnerat killeqaleriartorpoq. Ineriar tornermut killilersugaanatik nunarsuarmioqataarusupput, peqataarusupput. Ulluinnarsiutitsinni illi aallartitta. Una qaammat aana atsiortussanik ujarlernermik tigulaariffigerusutara:

”Ittoqqortoormiini Umiarsuaqaqqittariaqarpugut

Ittoqqortoormiini Ukiumut marloriaannaq umiarsuaqartarpugut. Umiarsuaqarnermilu tikittussat tamakkerlugit tikissimanissai naammassissallugu pingaartupilussuovoq.

Tikittussallu tamakkersimanngippata iliuuseqartariaqarpusi piaartumik sikutinnata. Inuussutissagut nerisassat naatitat, angerlarsimaffimmi pequtit, Namminersortut inuussutissarsiortut pisiai, Suliffeqarfiiit Pisortani pigineqartut tikittoorutissai, tamaavimmik tикинngitsoortut TAMATTA atsiorluta kissaatigaarput Umiarsuaqartoqaqqinnissaa piaartumik isumagineqapallassasoq. Tikissimanngitsut amerlasoorujussuupput tamanna eqqunngitsumik pineqarnertut isigaarput.

Aarhusimiit Reykjavikimut aqquuteqarpoq, Reykjavikimiit aqqummik pinartumik pilersitsisinnaavusi apuutinngitsoortut tikisinneqarsinnaanissaanut. Imaluunniit allatut ilissi pitsaanerutitassinni angumersisinnaasumik.

In.in. Ittoqqortoormiini Innuttaasut”

Kingullermik oqallikkatta isorliunerusut neqtsiullugit Royal Arctic Line A/S kisermaassinerata pisariaqarnera taakkartorneqarpoq. Naak ullumikkut isorliunerusunut illersuiniarlutik oqariatuutillit?

Aningaasanut Inatsisisami Siunnersummi konto 72.20.10 qiviaraanni ukiumut 59,6 mio. tapiissutaapput nunatta iluani assartuinermut. Sunaana aningaasalersoripput?

Suliffeqarfik pigisarput. Qularinngilarali ullumikkut Naalakkersuisut ersarissumik oqassasut, sulisut tamarmik Kalaaliunerarlugit. Immaqaluunniit aamma paassisavarput Royal Arctic Line-imi aamma allamiuinnangajannik sulisoqartariaqarnerput? Inuussutissattami pingaarnersaat aalisarnermiinnera eqqartortuartillugu, imarsiorneq avaqqunneqarsinnaanngilaq nunatsinni. Ilami nunarsuarmi qeqertat anginersaani najungaqluta imarsiorneq avaqqunneqarsinnaanngilaq.

Ullumikkut oqallissiamut Naleraq allannguutissamik siunnersuuteqarniarluni aaliangiussinikuvoq. Kingullermik allannguutissatut siunnersuut siunertaata assinganik.

Nalunaarusiornerit naammaleqaat. Grønlandsfly A/S inatsisitigut kisermaassisussaatitaanera peerneqalermat ernumassutit amerlasimaqaat. Tassanilu ilaatigut nassuerutigisariaqarparput suliffeqarfik piumasaarsortillugu ingerlanneqartillugu inuaqatigiinnut ineriertortitsinnginnera takussutissaqarmat. Taamaammat Naleqqamiit takorloorparput RAL inatsisitigut kisermaassisus-saatitaanera kisiat peerlugu, suli kiffartuussinermut isumaqatigiissutaat atuutsissallugit. Taakku kingusinnerusukkut neqeroorutigineqarnissaanut periarfissaqarumaarpoq.

Oqallinnermili pingaaruteqarpoq naqissusissallugu, tamatigut nunap inui aallaaviusariaqarmata. Ullumikkut oqaluttuangorsimavoq A/S-ilersunngikkutta pitsaannerusumik innuttaasut sullin-neqarsinnaannngitsut. Ila tupinnaraluattuaq. Kikkummita A/S ingerlannissaanut pikkorinneruppat? Naamminersortut, nammieq pilersitaminnik uummateqartut, imaluunniit pisortat qiningaaffimmuit qiningaaffimmut nikerartartut “piginnittu”? Ilaa pallittalisatut A/S atorneqarnera tupinnaqaaq, piumasaqarfiginaveersaartarmata.

Ersarissumik ullumikkut RAL piginnittu oqarpata: “Siunertarsi allanngorpoq, nalimmassaritsi” qularinngilarput Naleqqamiit ulluinnarni pisortaq aammalu siulersuisuunerit ingerlaannaq nalilersussagaat siunertaq nutaaq qanoq anguniassallugu.

Oqallinnermi ilaatigut nipeqartarpoq asuli suliffiuteqartugut, suliffeqarfik piujuarnissaa salliu-tillugu. Suliffeqarfiup siunertaanik tikkuussisinnaanata. Innuttaasut atuisuusut sallunaveeqquititut inissittarlugit.

Siusinnerusukkut oqariartuutaasimasut aallaavigalugit paasisinnaavarput Royal Arctic Line A/S akikinnerpaallunilu kisiartaasoq nunatsinni nunatsinnullu assartuinermi kiffartuussisoq. Taamaammat tunngavissaqanngilaq inatsisitigut illersuinnassallugu. Naleqqamiit sikusartuni kiffartuunneqartartut qiviarutsigit takusinnaavarput ineriertortoqanngitsoq. Ittoqkoortoormiut kisiartaanngillat naammanngitsunik pajunneqartartut, ullullu ikittuinnaat ingerlaneranni inerititaat nunguttartut. Naak issittormiuuneraarlatalu ineriertorneq sikusiutinik takorluugaqarneq? Naleqqamiit ersarissumik oqaatigissavarput inatsisitigut kisermaassisqaattaarneq killeqartaria-

qarnera. Nunasiaatitut eqqarsarneq tamaanga killeqartariaqarpoq. Taamaammat allannguutissatut siunnersuut ataatsimiitaliami nalilersorneqarnissaa ilangnuteqqullugu:

"Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, Naalakkersuisut peqquneqassasut Royal Arctic Line A/S sullissinissamik akuersissutaata 1. Januar 2025 atorunnaarsinneqassasoq, nutaamik taarsiunneqarluni Kalaallit Nunaata Danmark akornani assartuinissamut kisarmaassilluni ingerlatsivilernissaanut, Kalaallit Nunaata iluani kisarmaassisariaqarnani assartuussisinnaasoqartinnagulu pisussaaffilissallugu. Peqqusinerup kingunerissavaa unam-milleqatigiinneq ammarneqassasoq nunanit allanit, namminersortunngorsaanermillu kaju-missaarinneqataassalluni, pilersuisussaatitaanerlu qulakkeeqqassallugu."